

ZASTĘPCA PREZYDENTA
MIASTA CHEŁM
ul. Lubelska 65
22-100 Chełm

Chełm, 20 listopada 2019 r.

GP-I.0056.10.2019

**Stowarzyszenie
Inicjatywa Obywatelska
NASZ CHEŁM
ul. Wolności nr 6, lok. 4
22-100 Chełm**

odnosząc się do zarzutów sformułowanych przez Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska „Nasz Chełm”, podważających wyniki głosowania w Budżecie Obywatelskim Miasta Chełm na 2020 rok, oświadczam, że uważam je za bezpodstawne i informuję:

W swoim piśmie skierowanym do Prezydenta Miasta Chełm formułują Państwo następujący zarzut: „(...) mamy prawo dzisiaj zapytać, czy ktoś nie wykorzystał dziury w systemie głosowania by wpłynąć na jego wnioski? (...)”. Odnosząc się do tego sformułowania, po pierwsze ubolewam nad nieznaną przepisów prawa autorów powyższej konkluzji, a po drugie wyjaśniam, że w myśl regulaminu Budżetu Obywatelskiego Miasta Chełm na 2020 rok prawo do udziału w głosowaniu miał każdy mieszkaniec Miasta Chełm, który w roku, w którym będzie realizowany budżet Obywatelski, kończy 16 lat. Zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym *w ramach budżetu obywatelskiego mieszkańcy w bezpośrednim głosowaniu decydują corocznie o części wydatków budżetu gminy. Zadania wybrane w ramach budżetu obywatelskiego zostają uwzględnione w uchwale budżetowej gminy. Rada gminy w toku prac nad projektem uchwały budżetowej nie może usuwać lub zmieniać w stopniu istotnym zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego.* Art. 25 Kodeksu Cywilnego określa, że *miejszem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.* Ani ustawa o samorządzie gminnym, ani regulamin budżetu obywatelskiego nie posługują się pojęciem osoby zameldowanej, pojęciem rejestru wyborców, zgodnie z którym ustala się osoby uprawnione do głosowania w rozumieniu ustawy Kodeks wyborczy. Pojęcie meldunku występuje jako pojęcie stosunku administracyjnoprawnego, zaś pojęcie mieszkańca ustala się na gruncie stosunku cywilnoprawnego, o czym wspominałem wyżej cytując postanowienia Kodeksu cywilnego. Osobą uprawnioną do głosowania będzie więc osoba spełniająca dwa warunki: *corpus* – faktyczne przebywanie w Chełmie, oraz *animus* – zamiar tego przebywania. Trzeba więc zauważyć, że nie każda osoba w Chełmie zameldowana będzie mieszkańcem, chociażby z tego powodu, że nie mieszka w Chełmie, a np. w Warszawie lub Lublinie. Nie można *per analogiam* stosować zaś postanowień ustawy Kodeks wyborczy, ponieważ akt ten stosuje się do wyborów powszechnych

i referendum, zarówno lokalnego, jak i ogólnopolskiego. Ponadto, pragnę wskazać, iż pojęcie mieszkańca w rozumieniu takim jak w regulaminie budżetu obywatelskiego Chełma występuje również w regulaminie budżetu obywatelskiego Zamościa czy Gdańska. Należy więc stwierdzić, że regulamin Budżetu Obywatelskiego na rok 2020 nie mógł dyskryminować tych mieszkańców, którzy nie są zameldowani, ale mieszkają w Chełmie. Jednocześnie zabezpieczył możliwość nadużycia zapisu „każdy mieszkaniec Miasta Chełm”, dodając w panelu do elektronicznego głosowania oświadczenie o następującej treści: *Oświadczam, że zapoznałem się z powyższą klauzulą informacyjną. Jestem mieszkańcem miasta Chełm, a wszystkie dane podane w formularzu są zgodne z aktualnym stanem prawnym i faktycznym.* Każdy, kto oddał głos w formie elektronicznej, musiał zaakceptować powyższe oświadczenie, a podając fałszywe dane poświadczając nieprawdę, za co grozi odpowiedzialność karna.

Pragnę poinformować, iż w myśl art. 115 Kodeksu karnego jestem funkcjonariuszem publicznym. Powyższe zobowiązuje mnie na podstawie art. 304 par. 2 Kodeksu postępowania karnego do podjęcia określonych działań, jeśli powezmę wiadomość o możliwości popełnienia przestępstwa. W doktrynie prawa karnego istnieje pogląd, iż niewypełnienie tego obowiązku może stanowić przestępstwo niedopełnienia obowiązków, o którym mowa w art. 231 par. 1 Kodeksu karnego.

W związku z tym, iż podczas dekretacji 19 listopada 2019 r. natrafiłem na Pismo Pani Joanny Bieleckiej, które sygnowała w imieniu Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Nasz Chełm jako Prezes Zarządu, która w swoim piśmie poinformowała Urząd Miasta Chełm, iż dokonywano głosowania za inne osoby posługując się nieprawdziwymi danymi, uznałem, iż mogło dojść do popełnienia przestępstwa poświadczania nieprawdy w dokumencie, o którym mowa w art. 270 Kodeksu karnego. Jako funkcjonariusz publiczny powziąłem uzasadnioną wątpliwość co do zgodności z prawem takiego działania.

Dlatego też 20 listopada 2019 r. złożyłem w Prokuraturze Rejonowej w Chełmie zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Prokuratura jest niezależnym organem powołanym na mocy ustawy Prawo o prokuraturze oraz Kodeksu postępowania karnego do oceny, czy doszło do popełnienia czynu zabronionego czy też nie.

Pragnę podkreślić, że jako funkcjonariusz publiczny będę działał zgodnie z postanowieniami powszechnie obowiązującego prawa. Pragnę zapewnić, iż w sytuacji, w której jako funkcjonariusz publiczny powezmę wątpliwości co do możliwości popełnienia przestępstwa, to będę podejmował kroki prawne zgodnie z powołanymi wyżej przepisami Kodeksu postępowania karnego bez względu na osobę czy grupę osób, których te podejrzenia będą dotyczyły.

W mojej ocenie, biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia, mówienie o „dziurze w systemie” jest zupełnie niezrozumiałe i świadczy o braku zapoznania z klauzulą informacyjną o przetwarzaniu danych osobowych, w której zawarto oświadczenie o fakcie bycia mieszkańcem i prawdziwości podawanych danych.

Należy też zauważyć, że działając w złej wierze nieuczciwa osoba może, oprócz numeru PESEL, zdobyć pozostałe dane osobowe i oddać bezprawnie głos, niezależnie od przyjętych zasad weryfikacji. Więc wbrew Państwa twierdzeniu, takie działanie świadczy o postępowaniu niezgodnym z prawem, a nie wadliwym działaniu systemu.

Niedopuszczalne jest również „testowanie” systemu, ponieważ jest to działanie niezgodne z prawem. Przy okazji warto zaznaczyć, że regulamin określający m. in. zasady głosowania w Budżecie Obywatelskim Miasta Chełm na 2020 rok przeszedł całą procedurę legislacyjną, począwszy od pozytywnego zaopiniowania przez dyrektorów departamentów UM Chełm, biuro obsługi prawnej UM Chełm, Radę Działalności Pożytku Publicznego (posiedzenie z 4 lipca br.), w skład której wchodzi m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych, przez przyjęcie uchwały Rady Miasta Chełm, aż po zatwierdzenie przez organ nadzoru, po czym jako zgodny z prawem został opublikowany. Nie został też podważony poprzez skargę sądowo-administracyjną do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Biorąc pod uwagę, iż Rada Działalności Pożytku Publicznego Miasta Chełm działająca na podstawie art. 41e ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie działająca na terenie Miasta jako organ zapewniający reprezentatywność organizacji pozarządowych opiniowała projekt uchwały w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego, za niezasadny należy uznać pojawiający się w przestrzeni publicznej zarzut braku konsultacji projektu uchwały, gdyż to do zadań Rady należy opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego, co jest zgodne z art. 41i powołanej ustawy. Z całym szacunkiem, ale Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska Nasz Chełm nie jest podmiotem reprezentatywnym w rozumieniu tej ustawy.

Odnosząc się do podnoszonych przez Państwa zarzutów dotyczących zmiany kolejności zadań na liście wyjaśniam, że informację o zakończonej weryfikacji merytorycznej i formalnej, która wyłoniła projekty poddane pod głosowanie, opublikowano na stronie internetowej www.chelm.pl oraz fanpage'u Miasto Chełm na Facebooku 5 listopada 2019 roku. Ta sama informacja, tego samego dnia, została przesłana do lokalnych środków masowego przekazu, których przedstawiciele wystosowywali zapytania prasowe w tej sprawie. Była to lista pogładowa, opublikowana jeszcze przed ułożeniem oficjalnej. Właściwa lista z inną kolejnością zadań 8 listopada trafiła na specjalnie dedykowaną Budżetowi Obywatelskiemu stronę internetową www.chelm.budzet-obywatelski.org. Urząd Miasta Chełm za pośrednictwem zarówno swoich profili w mediach społecznościowych, jak i tradycyjnych (lokalne serwisy internetowe, radio, prasa) informował, że portalem internetowym dedykowanym Budżetowi Obywatelskiemu, na którym znajduje się oficjalna lista projektów poddanych pod głosowanie, jest serwis www.chelm.budzet-obywatelski.org.

Na wspomnianej stronie, oprócz właściwych numerów przypisanych poszczególnym projektom, znajdowały się również ich pełne nazwy. Oznacza to, iż każda z głosujących osób, która nawet pobieżnie przejrzała listę projektów poddanych pod głosowanie, miała świadomość tego, na jaki projekt oddaje swój głos.

Owszem, zmiana kolejności zadań na liście mogła wprowadzić nieznaczące zamieszanie, ale tylko dla tych, którzy oparli kampanię promocyjną na samym numerze zadania z pominięciem nazwy. Wierzymy jednak, że nikt z wnioskodawców tego nie uczynił i promujący konkretne zadanie lansował jego tytuł, a nie sam nr zadania. Gdyby było inaczej, należałoby stwierdzić, że głosujący na numery robili to nie do końca świadomie.

Co więcej platforma elektroniczna oferowała możliwość wygenerowania materiałów promocyjnych z właściwym numerem i nazwą bez ponoszenia jakiegokolwiek wysiłku. Dlatego należy stwierdzić, że ten argument jest bezpodstawny i wyolbrzymiany.

Pragnę też nadmienić, że określenie „materiałów propagandowych” użyte przez autorów pisma w stosunku do materiałów promocyjnych należy uznać za co najmniej niefortunne.

W swoim piśmie formułują również Państwo zarzut dotyczący zakwalifikowania do głosowania projektu przekraczającego dostępną pulę pieniędzy, a później korygowanie jego wartości celem tuszowania błędnej decyzji. Śpieszę wyjaśnić, że w przypadku projektu miękkiego, który nie mógł przekraczać 5 tysięcy złotych, a został opublikowany na stronie internetowej wraz z kwotą 8 tysięcy złotych, mamy do czynienia ze zwykłym, co istotne, szybko poprawionym błędem pisarskim. Kwota 8 tysięcy złotych była wskazana przez autora projektu, następnie zweryfikowana przez zespół opiniujący i zgodnie z regulaminem skorygowana do 5 tysięcy złotych. Korekta została naniesiona na wewnętrznych dokumentach, ale nie poprawiona na stronie internetowej, co jednak nie ma wpływu na późniejszy podział środków etc.

W wystosowanej przez Państwa informacji znalazł się również cytat „W pierwotnej wersji BO zadbałoby także o pełną transparentność procesu realizacji BO. Dzięki temu w zespole ds. Budżetu Obywatelskiego znalazło się miejsce nie tylko dla pracowników UM, ale także dla osób wskazywanych przez NGO”. Informuję, iż obecny zapis, jak również zapis dotyczący głosowania nie został zmieniony w stosunku do poprzednio obowiązującej uchwały. Informuję, iż Prezydent Miasta Chełm jest organem administracji publicznej, który zgodnie z art. 7 Konstytucji RP powinien działać na podstawie i w granicach obowiązującego prawa. Biorąc to pod uwagę, brak jest, w mojej ocenie, podstawy prawnej do powoływania w skład Zespołu Konsultacyjnego członków Państwa Stowarzyszenia. W przypadku uwzględnienia Państwa postulatu, mogłoby dojść do zarzutu złamania postanowień regulaminu, a także faworyzowania Państwa organizacji w stosunku do pozostałych działających w Mieście stowarzyszeń, fundacji i innych organizacji społecznych. Przypomnę, że organem reprezentatywnym organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie jest Rada Działalności Pożytku Publicznego, a nie Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska Nasz Chełm.

Ponadto stwierdzenie, iż dokument musi gwarantować całkowitą przejrzystość procedur, które decydują o wydatkowaniu milionów złotych publicznych pieniędzy, jest absolutnie słuszne, ale nie zasadne do obowiązującego regulaminu, w związku z tym, iż – jak wskazano – regulamin został opublikowany w dzienniku urzędowym województwa i przysługuje mu domniemanie legalności.

Ubolewam nad wszystkimi Państwa zarzutami dotyczącymi sprawy budżetu obywatelskiego. Pragnę przypomnieć, iż jeszcze jako p.o. dyrektora Gabinetu Prezydenta Miasta w nieformalnych rozmowach informowałem Państwa o problemach związanych z tworzeniem nowego regulaminu, zmianami ustawowymi i innymi czynnikami mającymi wpływ na opóźnienie w uchwaleniu i wdrożeniu budżetu obywatelskiego w bieżącym roku. Po tym następowala głównie oficjalna krytyka działań Prezydenta Miasta Chełm i Urzędu Miasta Chełm. Niestety, obok krytyki, którą uważam za potrzebną i pożądaną, o ile odbywa się ona w granicach obowiązującego prawa, nie dało się usłyszeć żadnych konstruktywnych propozycji. Za przykład niech posłuży sprawa kwoty przeznaczonej na budżet obywatelski. Poza krytyką, iż jest to kwota 2 mln zł na 2020 rok, nie dało się usłyszeć, skąd wziąć środki na zwiększenie tej kwoty. Czy środki te miałyby pochodzić z zaplanowanego wkładu własnego na inwestycje infrastrukturalne w mieście, ze środków na zapewnienie funkcjonowania oświaty, a co za tym idzie prawidłowego funkcjonowania edukacji chełmskich dzieci i młodzieży, a może ze środków przeznaczonych na sport lub pomoc społeczną? Wydaje mi się, że z Państwa strony nie usłyszę na te pytania konstruktywnej odpowiedzi.

Jeśli chodzi o zarzuty, stawiane w formie pytań na portalu chelmski.eu, dotyczące funkcjonowania budżetu obywatelskiego w latach poprzednich, uważam, iż nie jestem osobą władną do udzielenia na nie odpowiedzi. Jeśli zechce odpowiedzieć na te kwestie Pani Prezydent Agata Fisz, która sprawowała ten urząd do listopada 2018 roku, to będę jej za to wdzięczny.

Konkludując należy stwierdzić, że zarzuty sformułowane pod adresem Budżetu Obywatelskiego Miasta Chełm na 2020 rok są, w mojej ocenie, bezpodstawne.

II ZASTĘPCA PREZYDENTA
MIASTA CHEŁM

Daniel Dominiadzki

